

MAHARASHTRA STATE BOARD OF VOCATIONAL EDUCATION EXAMINATION, MUMBAI

Examination—April, 2018 (Two Year Diploma Courses)

Group-Hospitality

[वेळ — ३ तास]

(एकूण गुण—१००)

प्रिन्सिपल्स ऑफ मॅनेजमेंट (थिअरी)

सूचना.—(१) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

(२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(३) आवश्यक तेथे आकृती काढा.

(४) आवश्यक तेथे आधिक माहिती गृहित धरा.

गुण

१. (अ) खालील विधाने चूक की बरोबर आहेत ते सांगा (कोणतेही पाच) :—

५

(१) नेतृत्व हे औपचारिक किंवा अनौपचारिक असू शकते.

(२) नियंत्रण हे व्यवस्थापनाचे महत्वाचे कार्य आहे.

(३) SWOT विश्लेषण म्हणजे सर्वसमावेशक विश्लेषण होय.

(४) दिग्दर्शन म्हणजे मानवी प्रयत्नांना संस्थात्मक उद्दिष्टपूर्तीसाठी केलेले मार्गदर्शन होय.

(५) कल्पनेचे मूल्यमापन समुहापेक्षा (ग्रुपपेक्षा) एक व्यक्ती चांगल्या प्रकारे करते.

(६) नियोजन हे निर्णय घेण्याच्या कार्यपद्धतीमध्ये मदत करते.

(ब) जोड्या जुळवा (कोणत्याही पाच) :—

५

‘ अ ’ गट

‘ ब ’ गट

(१) एस्टॉब्लिशींग स्टॅण्डर्स

(अ) श्रेणीबद्ध गरजा

(२) सुपरवायझर

(ब) नेतृत्वाचे प्रकार

(३) मासलॉज मॉडेल

(क) व्यवस्थापनाचा स्तर

(४) डेमोक्रेटीक लिडरशीप

(ड) मॅनेजमेंट बाय ऑब्जेक्टिव्हज

(५) एम. बी. ओ. (MBO)

(इ) नियंत्रणाची पद्धत

(६) व्हर्जबर्गस टू फॅक्टर थिअरी

(फ) हॉटेल्स

(ग) टाईप ऑफ मोटिव्हेशनल थिअरी.

(क) व्याख्या लिहा (कोणत्याही पाच) :—

१०

(१) स्टाफिंग (Staffing)

(२) ओ. जे. टी. (OJT)

(३) टीम वर्क (Team Work)

(४) मोटिव्हेशन (Motivation)

(५) इंडक्शन (Induction)

(६) क्यू सी (QC).

२. खालील प्रश्नांपैकी कोणत्याही **दोन**ची उत्तरे लिहा :-

१६

- (अ) संप्रेषणातील चार अडथळे स्पष्ट करा.
- (ब) व्यवस्थापनाची गुणवैशिष्ट्ये विशद करा.
- (क) प्रशिक्षणाची (ट्रेनिंग) व्याख्या लिहून प्रशिक्षणाचे हेतू सांगा.
- (ड) हेन्री फायोलची व्यवस्थापनाची तत्त्वे लिहा.

३. खालील प्रश्नांपैकी कोणत्याही **दोन**ची उत्तरे लिहा :-

१६

- (अ) सक्सेस सेलिंगचे हेतू लिहा.
- (ब) सक्सेसफूल सेलिंगचे टूल्स कोणकोणते असतात ?
- (क) मोटिव्हेशनचे दोन प्रकार स्पष्ट करा.
- (ड) चांगल्या नेत्याच्या गुणवैशिष्ट्यांची यादी द्या.

४. खालील प्रश्नांपैकी कोणत्याही **दोन** ची उत्तरे लिहा :-

१६

- (अ) फूड अँड बेव्हरेज ऑपरेशन डिझाईन करण्याचे हेतू काय असतात ?
- (ब) बजेटच्या प्रकारांची यादी लिहा. तसेच कोणतेही दोन बजेट स्पष्ट करा.
- (क) अर्जेंट जॉब्स आणि इम्पोर्टंट जॉब यामधील फरक स्पष्ट करा.
- (ड) मोटिव्हेशन आणि परफॉर्मन्स यामधील फरक स्पष्ट करा.

५. संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही **चार**) :-

१६

- (अ) प्रोजेक्ट रिपोर्ट
- (ब) टाईम मॅनेजमेंट
- (क) अँथोरीटी
- (ड) प्लानिंग
- (इ) कंट्रोलिंग.

६. कोणत्याही **दोन**ची उत्तरे लिहा :-

१६

- (अ) चांगले आरोग्य तणाव टाळण्यासाठी का महत्वाचे असते ?
- (ब) निर्णय घेण्याच्या पद्धतीमध्ये अंतर्भूत असणाऱ्या वेगवेगळ्या पायऱ्यांविषयी लिहा.
- (क) सहभागी नेत्याची (पार्टिसिपेटिव्ह लिडरची) गुणवैशिष्ट्ये लिहा.
- (ड) कर्मचाऱ्यांच्या मानसिक गरजा स्पष्ट करा.

(ENGLISH)

[TIME ALLOWED — 3 HOURS]

(MARKS — 100)

PRINCIPLES OF MANAGEMENT (THEORY)*Instructions.*—(1) All questions are *compulsory*.(2) Figures to the right indicate *full* marks.(3) Draw the diagram wherever *necessary*.

(4) Assume suitable additional data.

Marks1. (a) State *true* or *false* (any *five*) :—

5

(i) Leadership can be formal or informal.

(ii) Control is most important functions of Management.

(iii) The comprehensive analysis is known as SWOT analysis.

(iv) Directions is concerned with directing human efforts towards achieving organizational goals.

(v) Group can evaluates ideas better than individuals.

(vi) Planning helps in the process of decision making.

(b) Match the pairs (any *five*) :—

5

‘A’ Group**‘B’ Group**

(i) Establishing Standards

(a) Hierarchical Needs

(ii) Supervisor

(b) Type of Leadership

(iii) Maslow’s Model

(c) Management Level

(iv) Democratic Leadership

(d) Management by

(v) MBO

Objectives

(vi) Herzberg’s Two Factor Theory.

(e) Controlling Process

(f) Hotels

(g) Type of Motivational Theory.

(c) Define the following (any *five*) :—

10

(i) Staffing

(ii) OJT

(iii) Team Work

(iv) Motivation

(v) Induction

(vi) QC.

[Turn over

2. Answer any *two* of the following :— 16
- (a) Explain the four barriers of Communication.
 - (b) Mention characteristics of Management.
 - (c) Define the term training and mention the purpose of training.
 - (d) Write the Henry Fayols Principles of Management.
3. Answer any *two* of the following :— 16
- (a) Write the principles of Success Selling.
 - (b) What are the successful tools for selling ?
 - (c) Explain two different types of motivation.
 - (d) Describe the essential qualities of good leader.
4. Answer any *two* of the following :— 16
- (a) State the objectives of Designing food and Beverage operations.
 - (b) Enlist the different types of Budget and explain in brief any two.
 - (c) Differentiate between Urgent jobs and Important jobs.
 - (d) Differentiate between Motivation and Performance.
5. Write short notes (any *four*) :— 16
- (a) Project Report
 - (b) Time Management
 - (c) Authority
 - (d) Planning
 - (e) Controlling.
6. Answer any *two* of the following :— 16
- (a) Explain the importance of good health to avoid stress.
 - (b) Explain the various steps involved in decision making process.
 - (c) Write the characteristics of participative leaders.
 - (d) Explain the Psychological needs of employees.
-